

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 22.

Lýsingaprisur fyri petittreglur: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avisiðtur í prísinum.

Tírsdag hin 31. mai 1932.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstodum
og skrivstovuni. Telf. 143.

6. árg.

Livsfornødenhederne brændes, mens Befolk- ningen sulter.

Det kapitalistiske Systems Vanvid
i nøgtern Belysning. — Fra Nor-
disk Andelsforbunds Aarsberetning.
— Kooperationen er Middel mod
Planløsheden.

Nordisk Andelsforbund, der
som bekendt er den nordiske
Fællesforening for Fællesfore-
ninger, har udsendt sin Beret-
ning for 1931.

Ved at gennemlæse denne
Beretning faar man et godt Ind-
blik i den herskende Verdens-
depression med dens faldende
Priser og de Forsøg, der fra
Producenternes Side gøres for
gennem haardhaendet Produk-
tionsindskrænkning at hæve
Priserne.

Ved en umiddelbar Betragt-
ning er der noget absurd heri.
Som saa ofte paapeget synes
den store Overflod paa Livsfor-
nødenheder og andre Varer at
være den direkte Aarsag til De-
pressionen. Men dette er dog
kun en forkert Opstilling af
Problemet. Thi til den vældige
Overflod svarer en uhyre Man-
gel hos Befolkningen paa Grund
af dennes svigtende Købeevne,
der igen skyldes Depressionen.

Det, der er i Vejen med den
nuværende Samfundsordning, er
at der mangler et rationelt For-
delingssystem. Deraf følger hele
Planløsheden.

De mange Bestræbelser, der
gøres fra Producenterne af
Kaffe, Sukker, Korn, Frugter
osv., gaar vel nok i første
Række ud paa at skabe bedre
Priser for Producenterne; men
det er betegnende, at disse Be-
stræbelser gøres efter Principet
at afpasse Produktionen efter
Forbruget. Dette er det socia-
listiske Princip, og ved inter-
national Anvendelse af dette
Princip og med samfundsmæs-
sig Kontrol over Produktionen
vil et nyt økonomisk System
kunne opbygges, hvorefter der
sikres retfærdig Løn for Produ-
centerne, Arbejderne, samtidig
med at Befolkningen faar Livs-
fornødenhederne til den billigst
mulige Pris.

Naar Livsfornødenhederne brændes.

Naar man i Nordisk Andels-
forbunds Beretning læser om,
hvorledes de i Brasilien tilintet-
gør vældige Lagre af Kaffe — i
1931 tilintetgjordes over 3 Mil-
lioner Sække — ryster man paa
Hovedet over dette Vanvid. Og
værre bliver det, naar man læser
følgende Linjer:

„Med mindre derfor Brasilien
kan gennemføre sin gigantiske
Plan om aarligt at tilintetgøre
12 Mill. Sække Kaffe eller der
paa anden Maade, f. Eks. ved
Frost, skulde ske en kraftig
Forringelse af Produktionen,
synes det at have lange Udsig-
ter for en Tilbagevendt til
normale Forhold.“

Kooperation er Planmæssighed.

Men i dette Vanvid er der en
sund Tanke, den at søge Pro-
duktion og Forbrug sat i pas-
sende Forhold til hinanden. Men
Forbruget skal vel og mærke
være det virkelige Forbrug,
nemlig det der er til Stede, naar
der er normal Købeevne i Be-
folkningen. Den verdensom-
spændende kooperative Bevæ-
gelse, hvoraf Nordisk Andels-
forbund er et vigtigt Led, er en
af de betydningsfuldeste Fak-
torer, der arbejder hen imod
det planmæssigt opbyggede øko-
nomiske Verdenssamfund.

Alene bag Nordisk Andelsfor-
bund staar mange Tusinde
Brugsforeninger, og gennem dem
organiseres det Forbrug, paa
hvilket den planmæssige Pro-
duktion bygges op.

En Omsætning paa 28 Mill. Kr.

Nordisk Andelsforbund har 5
Medlemmer, nemlig Fællesfore-
ningerne i Sverige, Norge og
Danmark samt de to Fællesfore-
ninger i Finland.

Omsætningen androg i 1931
godt 28 Mill. Kr., hvilket er et
Par Hundrede Kroner mere end
i 1930. Naar Omsætningen trods
det kraftige Prissfald i Aarets
Løb er steget, skyldes det, at
den svenske Fællesforening,
Kooperativa Förbundet, har for-
øget sit Indkøb ret betydeligt.
Derimod er de øvrige Fælles-
foreningers Køb maalt i Penge
gaaet tilbage. Vareindkøbet er
imidlertid steget stærkt. Saaledes
er der gennem N. A. i 1931
solgt 235,704 Sække Kaffe, hvil-
ket er ca. 50,000 Sække flere
end i 1930, eller en Stigning
paa 27 pCt.

N. A. er Storindkøber for sine
Medlemmer, navnlig i Kaffe,
Korn, Sukker, Frugter, Kryd-
derier m. m.

Nettofortjenesten beløber sig
til 311,733 Kr. mod ca. 261,000
Kr. i 1930. Foruden Nettoover-
skudet er der indtjent det Beløb
paa 113,000 Kr., der er anvendt
til Forrentning af Medlemmer-
nes Andelskapital og Reserve-
funds.

Andelskapitalen udgør 1,2 Mill.
Kr. og Reservefonden 1,7 Mill.
Kroner.

Formanden for Nordisk And-
elsforbund er Direktør L. Bro-
berg, F. D. B., medens Direk-
tionen bestaar af Direktør Fre-
derik Nielsen, F. D. B., og
A. W. Bruun.

Irlands Troskabsed til England.

Den irske Rigsdag har vedtaget
Lovforslaget om Troskabsedens
Afskaffelse.

Dublin.

Efter at Dail Eireann havde
forkastet endnu et af Oppositi-
onen stillet Ændringsforslag,
vedtoges Lovforslaget om Tros-
kabsedens Afskaffelse med 77
Stemmer mod 69. Lovforslaget
gaar nu til Senatet.

Diktatur i U. S. A.?

Hoover i Spidsen for et Kapitalist-
kabinet som Diktator. — U. S. A.
foran Belejringsstilstanden.

London.

Den alvorlige Situation i Ame-
rika er i de senere Dage tilspid-
set indtil det katastrofale, og
Bevægelsen blandt de ti Millio-
ner totalt Arbejdsløse, der ikke
faar nogen som helst Slags Un-
derstøttelse, men er henvist til
en privat Godtgørelse, er efter-
haanden som denne naar sine
Grænser, blevet saa voldsom, at
Hoover i Spidsen for en
Række af Landets Finansmænd
har besluttet at realisere en
Plan, hvis Indhold kort og godt
er Diktatur.

Hoovers Forslag er maskeret
som en Art Forretnings-Diktatur
med en øverste Ledelse, bestaa-
ende af ham selv, Demokrater-
nes tidligere Præsidentkandidat
Al Smith, Young-Planens Skar-
per, Owen D. Young, og
Milliarderen I. P. Morgan.

„Wall Streets tolv Apostle“.

Men Planerne gaar videre
endnu. Man agter at lade den
Finanskomité af store Kapital-
ister, som under Ogenavnet
„Wall Streets tolv Apostle“ med
Owen D. Young som Leder,
der allerede har bestaaet i nogen
Tid, faa Stillingen som en reel
Over-Regering, som i Krisetiden
skulde styre de Forenede Stater.

Bojer man sig for Nøden?

Den amerikanske Kongres'
Præsident, Mr. Garner, har
hidtil, trods den stadig voksende
Nød blandt de Arbejdsløses Mil-
lioner, der nu er næsten en
Tiendedel af hele det ameri-
kanske Folk, været en svoren
Modstander af en hvilken som
helst Form for Understøttelse;
men det menes, at han under
den ændrede Situation vil for-
andre Synspunkt. Det hævdes,
at han vil være villig til at gaa
med til Bevilling af Arbejdslø-
shedsunderstøttelse, hvis Hoover
vil tage Statsstyret under sin
personlige Kontrol at lede Ar-
bejdsløshedsforsorgen paa sam-
me Maade, som han under Kri-
gen forestod Hjælpen til de
krigshærgede Lande.

Foran Belejringsstilstand?

Der er Sandsynlighed for, at
en Koalition af Senat og Re-
præsentanternes Hus vil under-
støtte Planen om et Finansdik-
tatur. Hvor nær et Diktators
Indførelse staar i Amerika ses
bl. a. af, at Krigsdepartementet
er beredt til sammen med Na-
tionalgarden og Enkeltstaternes
Politik at sætte Amerika i Belej-
ringsstilstand i Løbet af mindre
end 24 Timer. Den samlede
Militærstyrke kan da fra Wash-
ington dirigeres mod de Arbejds-
løse, hvis de frygtede Revolter
og Opstande skulde bryde ud.

Socialdemokratiet advarer. Den nye Præsidentkandidat om Kupfaren.

Norman Thomas, som er
nomineret til det amerikanske
Socialdemokratis Kandidat ved
det forestaaende Præsidentvalg
paa Partikongressen i Milwau-
kee, advarer indtrængende mod
Storfinansens Diktaturplaner og
erklærer, at Hensigten blot er
at dræbe den Rest af Frihed,
som De forenede Stater har til-
bage. Et Kup vil kun have det
Formaal at bevare Finanskapi-
talens Magt og hindre de Ar-
bejdsløse i at fremsætte deres
berettigede Krav om Mad og
Understøttelse.

Guvørner Roosevelt om Diktaturet.

Samme Dag, som Norman Tho-
mas blev nomineret, holdt Gu-
vørner Roosevelt en Tale,
hvori han erklærede, at hele
Amerikas Økonomi maa lægges
om i Retning af en mere ligelig
Fordeling af de nationale Ind-
tægter. — Det gaar ikke længere
an, erklærer Guvørner Roose-
velt, at den lille Gruppe af
Mænd, hvis Syn gaa de sociale
Problemer præges af deres egne
Millioner og Milliarder, vedbli-
vende faar Lov at diktere Lan-
dets Økonomi. Kravet maa være
mindre Profit og mere Hensyn
til de arbejdende Masser.

De to Politikeres Udtalelser
vækker overalt i U. S. A. stor
Opsigt.

Den socialdemokra- tiske Valgsejr i Østrig.

Den nye Fjende: Hagekors-
Facismen.

Wien.

Valgkampen om det røde
Wien er forbi, og Resultatet er
blevet, at Wien blev endnu mere
rød end før. Reaktionen Storm
mod det røde Wien er strandet
paa Socialdemokratiets Granit-
blok. Det socialdemokratiske
Parti formaaned at vinde et nyt
Mandat. Partiet vil have erobret
 $\frac{2}{3}$ Majoritet, hvis det havde op-
naaet endnu et Mandat. At dette
ikke lykkedes, skyldes kun
Kommunisterne, der, skønt de
paa Forhaand vidste, at de ikke
kunde opnaa noget Mandat, allig-
vel opstillede og samlede
20,000 Stemmer uden at faa
nogen valgt. Denne fornuftstri-
dige Fremgangsmaade har imid-
lertid kostet Socialdemokratiet
det Mandat, der kunde bringe
 $\frac{2}{3}$ Majoritet. Og ved en nøje
Gennemgang af Afstemningen
viser det sig, at dette Mandat er
tilfaldet Hagekorsfolkene.

Socialdemokratiet har opnaaet
682,323 Stemmer, hvor tilfælle-
rige er derfor ikke Kommunis-
ternes faa Tusinde Stemmer?
Valget har saaledes vist, at Wi-
ens Arbejdere enigt og samlet
staar i Socialdemokratiets Lejr.
Hvem kunde ogsaa tvivle derom
naar man kendte den Enighed
og det Sammenhold, der findes?

Hagekorsfolkene.

Mod denne socialdemokratiske
Jernblok er ogsaa Hagekorsfol-
kenes Storm gaaet i. Men til-
visse har Nationalisterne vundet
en overraskende Sejr i Wien,
men det er udelukkende paa
Bekostning af de borgerlige Par-
tier, da disse næsten er gaaet til
Grunde. Dette gælder særlig det
højtske Parti, der ved sidste
Nationalraadsvalg i Høsten 1930
under Førerskab af daværende
Forbunds kansler Schober, i Wi-
en opnaaede 124,429 Stemmer,
medens Partiet nu kun opnaae-
de 8858 Stemmer og saaledes
praktisk faldt er forsvundet. Den
saakaldte „Schoberblok“ var imid-
lertid i 1930 Samlingssted for
alle borgerlige, antiklerikale
Vælgere, Vælgere af meger for-
skelligartet Farver; det er der-
for meget forstaaeligt, at denne
tilfældigt sammenbragte Blok er
er faldet fra hinanden.

De Kristeligt-Sociale Sammen- brud.

Hagekorsfolkene har imid-
lertid ogsaa gjort et betydeligt Ind-
hug i de Kristeligt-Sociales Front
det stærkeste og mest indflyd-
selsrige borgerlige Parti som i 12
Aar har haft Ledelse i Repu-
blikens Forbundsregering, og
som tillige i det røde Wien har
været i Besiddelse af en betyde-
lig Mindretalsstilling. Des kriste-
ligt-sociale Parti, der hidtil har
besat omtrent en Tredjedel af
Pladserne, har nu ikke en Gang
en Femtedel — saa langt er det
gaaet tilbage for det Parti, der
før Krigen herskede i Wien
næsten uindskrænket. Med deres
19 Mandater (tidligere 100) er
Partiet blevet til en indflydelses-
løs Gruppe. Arven har Hage-
korsfolkene overtaget. Dette
Parti har i Wien opnaaet 201,365
Stemmer og 15 Mandater og
træder altsaa omtrent lige saa
stærke ind i det nye Kommu-
nestyre som de Kristeligt-Sociale.

Om Udfaldet for Hagekors-
folkene er Meningerne i de bor-
gerlige Kredse meget delte.
Nogle, de med fascistisk Indstil-
ling, glæder sig over, at Partiet
er traadt i Stedet for det stadigt
demokratiske Kristeligt-Sociale
Parti. Det store Flertal, som
havde haabet, at det bedrage-
riske Skin af Socialisme, som
Nationalsocialisterne havde om-
givet sig med for at give det
Udsende af, at de repræsen-
tede den sande Socialisme og
skulde svække Socialdemokra-
tiet, er imidlertid blevet bestyr-
tede over, at deres Vaaben er
blevet vendt mod dem selv.
Hvorlidt Hagekorspartiet har at
gøre med Proletariatet i det røde
Wien, fremgaar af følgende Tal:

Socialdemokrater og Kommu-
nister opnaaede ved National-
raadsvalgene i 1930 tilsammen
714,344 Stemmer, medens alle
de borgerlige Partier tilsammen
kun fik 478,669 Stemmer i Wien.
Ved sidste Valg var Valgdelt-
tagelsen 4 Procent svagere, da
et kommunalt Valg erfarings-
mæssigt ikke bringer saa mange
Vælgere paa Benene, som et
Parlamentsvalg. Denne Gang